

Sag C-216/23

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

4. april 2023

Forelæggende ret:

Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Tyskland)

Afgørelse af:

23. marts 2023

Sagsøger:

Hauser Weinimport GmbH

Sagsøgt:

Freistaat Bayern

[Udelades]

Bayerischen Verwaltungsgerichtshof

I den forvaltningsretlige sag
Hauser Weinimport GmbH,

[Udelades] Fischach,

- sagsøger -

[Udelades]

mod

Freistaat Bayern

[Udelades]

- sagsøgt -

vedrørende

fødevarerlovgivningen

i den foreliggende sag: appel iværksat af sagsøgeren til prøvelse af dom afsagt af Bayerisches Verwaltungsgericht Würzburg (den bayerske forvaltningsdomstol i Augsburg) den 21. september 2020,

har Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (den bayerske forvaltningsdomstol), 20. afdeling,

[Udelades]

uden mundtlig forhandling den **23. marts 2023**
afsagt følgende

kendelse:

1. Den forelæggende ret forelægger følgende spørgsmål for Den Europæiske Unions Domstol til præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF:

a) Skal artikel 3, stk. 4, litra c), i forordning (EU) nr. 251/2014 fortolkes således, at en drikkevare, der indeholder alkohol og ikke er et vinavlsprodukt som omhandlet i artikel 3, stk. 4, litra a), i forordning (EU) nr. 251/2014 også er omfattet af udtrykket »alkohol«?

b) Betyder »tilsætte« som omhandlet i artikel 3, stk. 4, litra c), i forordning (EU) nr. 251/2014, at slutproduktets alkoholindhold skal være højere end alkoholindholdet i det vinavlsprodukt, der anvendes i henhold til artikel 3, stk. 4, litra a), i forordning EU nr. 251/2014?

c) Såfremt spørgsmål a) besvares bekræftende, skal artikel 3, stk. 1, første punktum, sammenholdt med punkt 1, litra b), nr. ii), i bilag I til forordning (EU) nr. 251/2014 da fortolkes således, at en alkoholholdig drikkevare som omhandlet i spørgsmål a) er omfattet af udtrykket »smagsgivende levnedsmiddel«?

2. Sagen udsættes på Den Europæiske Unions Domstols afgørelse vedrørende det præjudicielle spørgsmål [udelades].

Præmisser:

1 Mellem sagens parter er det omtvistet, hvorvidt sagsøgeren må betegne det produkt, som sagsøgeren producerer og markedsfører, som »aromatiseret cocktail af vinprodukter« som omhandlet i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) [nr.] 251/2014 af 26. februar 2014, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2117 af 2. december 2021.

2 1. Ifølge sagsøgerens egne oplysninger, der ikke er bestridt af sagsøgte [udelades], producerer sagsøgeren en alkoholholdig blandingsdrik bestående af 55% vin og 10% øl med et alkoholindhold på 5,5% vol., som er aromatiseret med hyldeblomstsmag. Sagsøgeren har markedsført den under betegnelsen »aromatiseret cocktail af vinprodukter«. Dette har sagsøgte anfægtet, fordi denne er af den opfattelse, at det øl,

der er tilsat drikkevaren, er »alkohol« som omhandlet i artikel 3, stk. 4, litra c), i forordning (EU) nr. 251/2014, som ikke må tilsættes en drikkevare, der betegnes som en »aromatiseret cocktail af vinprodukter«. Sagsøgeren er af den opfattelse, at der ved alkohol som omhandlet i artikel 3, stk. 4, litra c), i forordning (EU) nr. 251/2014 kun skal forstås alkohol, der er nævnt i bilag I, punkt 3, da der ved tilsætning af alkohol som omhandlet i artikel 3 i forordning (EU) nr. 251/2014 skal opnås en forøgelse og ikke – således som det er tilfældet med sagsøgerens produkt – en reduktion af vinens virkelige alkoholindhold. Under alle omstændigheder er øl imidlertid en smagsgivende ingrediens som omhandlet i punkt 1, litra b), nr. ii), i bilag I til forordning (EU) nr. 251/2014, således at betegnelsen som »aromatiseret cocktail af vinprodukter« også må anvendes, hvis øl betragtes som alkohol som omhandlet i forordning (EU) nr. 251/2014.

- 3 2. Det præjudicielle spørgsmål vedrører fortolkningen af artikel 3, stk. 4, litra c), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 af 26. februar 2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1601/91, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2021/2117 af 2. december 2021.
- 4 a) Bestemmelser, der er afgørende for tvisten, er artikel 3, stk. 4, litra c), i forordning (EU) 251/2014, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2021/2117 af 2. december 2021, og § 25, stk. 1, nr. 1, sammenholdt med § 49, nr. 4, i den tyske vinlov sammenholdt med artikel 7, stk. 1, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 af 25. oktober 2011 sammenholdt med artikel 2, nr. 2, og artikel 1, stk. 2, i forordning (EU) nr. 251/2014.
- 5 b) De nationale bestemmelserne er affattet således:
- 6 **§ 25 i WeinG** (vinloven, herefter WeinG) (»Vinloven i den affattelse, der blev offentliggjort den 18. januar 2011 (BGBl. I, s. 66), som senest er ændret ved artikel 2, stk. 4, i lov af 20.12.2022 (BGBl. I, s. 2752)« – **Forbud til beskyttelse mod vildledning**
- 7 (1) Den ansvarlige i henhold til artikel 8, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 af 25. oktober 2011 om fødevarerinformation til forbrugerne, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 og om ophævelse af Kommissionens direktiv 87/250/EØF, Rådets direktiv 90/496/EØF, Kommissionens direktiv 1999/10/EF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF, Kommissionens direktiv 2002/67/EF og 2008/5/EF og Kommissionens forordning (EF) nr. 608/2004 (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 18, L 331 af 18.11.2014, s. 41, L 50 af 21.2.2015, s. 48, L 266 af 30.9.2016, s. 7), som senest er ændret ved forordning (EU) 2015/2283 (EUT L 327 af 11.12.2015, s. 1) må ikke markedsføre et produkt med informationer om produkter, som ikke opfylder kravene i

1.

8 artikel 7, stk. 1, også sammenholdt med stk. 4, i forordning (EU) nr. 1169/2011

[...]

eller generelt eller i enkeltstående tilfælde gøre reklame for det.

9 **§ 49 WeinG – Straffebestemmelser**

10 Med frihedsstraf på indtil et år eller med bøde straffes den, der [...]

4. i strid med § 25, stk. 1, markedsfører et produkt eller gør reklame for det [...]

11 c) National retspraksis:

Verwaltungsgericht Trier (forvaltningsdomstolen i Trier) har med dom af 18. april 2019 truffet afgørelse om, at en frugtvin, der tilsættes et vinavlsprodukt, skal kategoriseres som smagsgivende levnedsmiddel i henhold til punkt 1, litra b), nr. ii), i bilag I til forordning (EU) 251/2014, og at der i forbindelse med dette produkt ikke er tale om alkohol i henhold til artikel 3, stk. 4, litra c), i forordning (EU) nr. 251/2014 (VG Trier (forvaltningsdomstolen i Trier) dom af 18.4.2019 – 2 K 6133/18.TR). Ved dom af 21. september 2020 (Verwaltungsgericht Augsburg (forvaltningsdomstolen i Augsburg), dom af 21.9.2020 – Au 9 K 20 597), til prøvelse af hvilken dom den forelæggende ret har tilladt, at der iværksættes appel, har Verwaltungsgericht Augsburg (forvaltningsdomstolen i Augsburg) truffet afgørelse om, at der ikke må tilsættes en (yderligere) alkoholholdig drikkevarer til en drikkevarer, der ønskes betegnet som »aromatiseret cocktail af vinprodukter«.

12 Så vidt det kan fastslås, foreligger der ingen national retspraksis fra højere instanser om dette spørgsmål.

13 4. De præjudicielle spørgsmål er afgørende for sagens udfald som følge af den produktsammensætning, sagsøgeren har valgt, idet sagsøgeren kun må betegne produktet som »aromatiseret cocktail af vinprodukter«, såfremt det indeholder øl enten ikke skal anses som alkohol som omhandlet i artikel 3, stk. 4, litra c), i forordning (EU) nr. 251/2014 eller, skulle det blive anset [som] alkohol af denne art, skal anses som smagsgivende ingrediens som omhandlet i punkt 1, litra b), nr. ii), i bilag [I] til forordningen.

14 5. Det præjudicielle spørgsmål skal afklares af Domstolen, da den forelæggende ret ikke med tilstrækkelig entydighed kan besvare det spørgsmål, der er afgørende for sagens udfald, og da Domstolens bindende fortolkning af den for tvisten afgørende bestemmelse er nødvendig for at afslutte tvisten.

15 Den passage, der er relevant for tvisten, har følgende ordlyd: »(En aromatiseret cocktail af vinprodukter er en drikkevarer, [...]) der ikke er tilsat alkohol«, artikel 3, stk. 4, litra c), i forordning (EU) nr. 2014.

- 16 a) Det er nødvendigt at afklare spørgsmålet om, hvorvidt der med »alkohol« kun menes alkohol i henhold til punkt 3 i bilag I til forordning (EU) nr. 251/2014, der ikke må tilsættes cocktailen – som øl ikke ville høre under, fordi det ikke opfylder de deri nævnte kriterier – eller om der med alkohol som omhandlet i bestemmelsen menes enhver allerede indeholdt alkohol i en blandet drikkevare, der ikke selv er et vinavlsprodukt som omhandlet i artikel 3, stk. 4, litra a), da den ikke opfylder kriterierne i punkt 3 i bilag I og allerede af denne grund ikke må tilsættes til gruppen af aromatiserede vinbaserede drikkevarer (artikel 3, stk. 1, i forordning (EU) nr. 251/2015). Uanset fødevarerets lederens hensigt om at øge alkoholindholdet kunne denne opfattelse understøttes af det argument, at det af hensyn til klarhed på markedet og for forbrugerne bør fremgå, at det for betegnelsen som aromatiseret vinprodukt i henhold til artikel 3 i forordning (EU) nr. 251/2014 ud over den alkohol, der er indeholdt i selve vinavlsproduktet, kun er tilladt at anvende alkohol som omhandlet i punkt 3 i bilag I til forordning (EU) 251/2014, men ikke at anvende andre alkoholholdige drikkevarer.
- 17 b) Den forelæggende ret tenderer – i modsætning til den foregående instans – til ikke at anse det her anvendte øl med et alkoholindhold på 5,5% vol. som alkohol som omhandlet i den for tvisten afgørende bestemmelse. Dette skyldes følgende overvejelser:
- 18 aa) Forordningens tyske udtryk »versetzen« [(bl.a. tilsætte)] må her have samme betydning som den substantiviske form »Zusatz« [(tilsætning)], således som formen anvendes i punkt 3 i bilag I til forordning (EU) nr. 251/2014[,] og dermed forstås som »zusetzen« [(tilsætte)] i betydningen »hinzufügen« [(tilføje)]. Dette følger af en sammenligning med den franske version af forordning (EU) nr. 251/2014, der i artikel 3 anvender udtrykket »l'addition« (»Zugabe, Zusatz« [(tilsætning)]) og i punkt 3 i bilag I »adjonction« (»Hinzufügung« [(tilsætning)]), og med den engelske udgave, der i artikel 3 i forordning (EU) nr. 251/2014 [anvender] formuleringen »to which no alcohol has been added« (to add: »hinzufügen« [(tilsætte/tilføje)] og »addition of alcohol« (addition: »Zusatz« [(tilsætning)]) i punkt 3 i bilag I. »versetzen« betyder i tysk sprogbrug i den betydning fra levnedsmiddelområdet, der er relevant i denne sag »vermischen« ([blende]) (og dermed forringe kvaliteten) (kilde: Duden). I betragtning af den franske og den engelske sprogversion af forordning (EU) nr. 251/2014 og anvendelsen af udtrykket »Zusatz« [(tilsætning)] i punkt 3 i bilag I til forordning (EU) nr. 251/2014 tenderer den forelæggende ret til, at »versetzen« i den i denne sag korrekte forståelse betyder »zusetzen« [(tilsætte)], dvs. »hinzufügen« [(tilføje)]. Dermed fastsætter den bestemmelse, som kræver fortolkning, at der ikke er henholdsvis tilsat og tilføjet alkohol som omhandlet i punkt 3 i bilag I til en drikkevare, der betegnes som en »aromatiseret cocktail af vinprodukter«.
- 19 bb) Den forelæggende ret er af den opfattelse, at der ved »alkohol« som omhandlet i artikel 3, stk. 4, litra c), kun må forstås alkohol som omhandlet i punkt 3 i bilag I til forordning (EU) nr. 251/2014, da der kun ved tilsætning af de alkoholarter, der er nævnt der, til vinavlsproduktet eller vinavlsprodukterne som omhandlet i artikel 3, stk. 4, litra a), fremkommer en forøgelse af alkoholindholdet. Alkoholholdige drikkevarer med et lavere alkoholindhold end vinavlsproduktet reducerer

udgangsproduktets alkoholindhold [i henhold til artikel 3, stk. 4, litra b), i forordning (EU) nr. 251/2014 repræsenterer de vinavlsprodukter, der er omhandlet i litra a), mindst 50% af det samlede volumen] og formår dermed allerede sprogligt ikke at opfylde betingelsen om, at alkohol »hinzugefügt« [(tilføjes)] (og andelen heraf målt ud fra drikkevarens samlede volumen dermed stiger). Derfor dikterer den i den foreliggende sag omtvistede bestemmelse også, at det virkelige alkoholindhold i slutproduktet skal ligge mellem 1,2% vol. og 10% vol. og dermed henholdsvis ikke må ligge og ikke må ligge væsentligt over alkoholindholdet i det vinavlsprodukt, der ligger til grund for drikkevaren (alkoholindhold i vin 9% vol.-14% vol.) (i modsætning til aromatiserede vine, hvis virkelige alkoholindhold skal ligge mellem 14% vol. og 22% vol., artikel 3, stk. 2, litra g), i forordning (EU) 251/2014).

- 20 cc) I henhold til artikel 4, stk. 2, andet afsnit i forordning (EU) nr. 251/2014 tager Kommissionen ved fastlæggelsen af de i første afsnit omhandlede godkendte produktionsprocesser hensyn til de produktionsprocesser, som anbefales og udgives af OIV (Den Internationale Vinorganisation). Ved resolution OIV/ECO 288/2010 blev der i del I, kapitel 6 (produkter på basis af druer, druemost eller vin) i den internationale kodeks for ønologiske fremgangsmåder i punkterne 6.6 (drikkevarer på basis af vinavlsprodukter) og 6.7 (drikkevarer på vinbasis) som behandlinger optaget: bl.a. »tilsætning af ikke alkoholholdige produkter med fødevarekvalitet eller drikkevarer, herunder vand«. Eftersom der i forordning (EU) nr. 251/2014 henvises til de produktionsprocesser, der er anbefales og udgives af OIV, og tilsætning af ikke-alkoholholdige drikkevarer udtrykkeligt er fastsat deri, er det uklart, hvorfor forordningens tekst på det pågældende sted ikke bestemmer, at der kun må tilsættes alkoholfrie drikkevarer, men derimod anvender formuleringen »ikke må tilsættes alkohol«, såfremt lovgiver ønskede at opnå, at der ikke må indgå alkoholholdige drikkevarer overhovedet i en »aromatiseret cocktail af vinprodukter«.
- 21 dd) I henhold til fjerde betragtning til forordning (EU) nr. 251/2014 bør de foranstaltninger, der gælder for aromatiserede vinprodukter, bidrage til at nå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, forebygge vildledende praksis og sikre markedsgennemsigtighed og fair konkurrence. I denne forbindelse må en oplyst gennemsnitsforbruger forvente, at en alkoholholdig drikkevare, der betegnes som en »cocktail«, kan indeholde forskellige alkoholholdige drikkevarer i en blanding, så længe den ikke er mærket som ikke-alkoholholdig. Desuden fremgår den forbruger- og markedsføringsbeskyttelse, der er hensigten med ordningen, nærmere for grupperne af »aromatiserede vine« og »aromatiserede vinbaserede drikkevarer«, hvis betegnelser er tæt knyttet til traditionelle produktionsprocesser (»Vermouth«, bilag II A, punkt 3, »Sangria«, bilag II B, punkt 3), end for drikkevarer, som markedsføres under udtrykket »aromatiseret vinbaseret cocktail«, fordi forordningen ikke henregner produkter, der er kendt og betegnet efter traditionelle produktionsprocesser, til disse (bilag II C).
- 22 6. Såfremt der i forbindelse med det øl, der er anvendt her, som følge af dets alkoholindhold er tale om »alkohol« som omhandlet i forordning 251/2014, som ikke må tilsættes til en aromatiseret vinbaseret drikkevare, ønsker den forelæggende ret oplyst, om en aromatiseret cocktail af vinprodukter som omhandlet i forordningen må

tilføjes øl som »smagsgivende ingrediens« som omhandlet i punkt 1, litra b), nr. ii), i bilag I til forordning (EU) nr. 251/2014, eller om dets alkoholindhold er til hinder for en sådan forståelse. I Tyskland markedsføres talrige fødevarer med ølsmag. Øl-aroma som bageingrediens kan ifølge den forelæggende rets undersøgelser forud for forelæggelsen erhverves og tilsættes til fødevarer. I denne henseende er den forelæggende ret ikke i tvivl om, at øl er et smagsgivende levnedsmiddel som omhandlet i forordningen.

23 Denne kendelse kan ikke kæres [Udelades].

[Udelades]

ARBEJDSDOKUMENT